N°. 2349 · 185[illegible]

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 12 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 11 September.

In de Vereenigde Staten is, zooals men weet, een konflikt ontstaan tusschen den Prezident en het kongres, dat gescheiden is zonder de begrooting van het bondsleger te willen goedkeuren.

De prezident heeft tegen die verwerping der noodzakelijkste uitgaven geprotesteerd, en krachtens de hem door de Staatsregeling toegekende bevoegdheid het kongres bijeengeroepen. Daarop is de begrooting aangenomen, doch niet dan nadat de vergadering door een formeel besluit de staatkunde van den Prezident der Republiek had afgekeurd. De senaat had zich, volgens de laatste tijdingen, nog niet verklaard, doch het schijnt zoo goed als zeker dat ook dit ligchaam de begrooting toestemmen zal. De verwijdering tusschen den generaal Pierce en de wetgevende magt blijft echter bestaan.

Die toestand is in de geschiedenis van de noordamerikaansche vrijstaten niet vreemd. In de grondwettig bestuurde landen van Europa, zou het verwerpen eener begrooting het terugtreden der wetgeving en het plegtig afkeuren van de staatkunde van het Hoofd des rijks een omwenteling, of minstens een ontbinding en vernieuwing van de wetgevende vergadering ten gevolge hebben. In Amerika niet. De korte duur van het bestuur des prezidenten, de gewoonte aan scherpen partijenstrijd, maken het daar tot een alledaagsch voorval [illegible] genoeg beschouwd wordt om zelfs een ministerieële verandering uit te lokken. Nu echter heeft het konflikt een grootere beteekenis. Onder het schijnbaar verschil over de begrooting van Oorlog is h[illegible] gewigtig vraagstuk [illegible] in twee groote partijen verdeelt, en dreigt ze eenmaal van elkander te scheuren. Het geldt de slavenquæstie, en komt deze op het tapijt dan worden de gemoederen warm in het kongres.

De prezident ondervond dat eerst in de verwerping der begrooting en toen in de afkeuring zijner staatkunde ten opzigte van Kansas; een vroeger vrije Staat, die niets wilde weten van slaven en slavernij, doch waar de naburen met geweld ingedrongen zijn, de konstitutie afgeschaft en het slavenstelsel ingevoerd hebben. De prezident Pierce vond goed die overrompeling door de wapenen van het Gemeenebest te steunen. Het eerst weigeren, en het later aarzelend toestaan der oorlogskosten onder veroordeeling van zijn gedrag, sluit dus een afkeuring in van het slavenstelsel-zelf, te meer daar het toestaan der gelden met zekere bedingingen gepaard is gegaan, welke het voor de Regering uiterst moeijelijk zullen maken, haar krijgsmagt in Kansas te bezigen. De voorstanders van de afschaffing der slavernij schijnen dus in het kongres de meerderheid te hebben. Die meerderheid kan echter niet overwegend zijn, en loopt gevaar van bij de eene of andere toevallige verkiezings-kans te verdwijnen.

[illegible] die met geweld de slavernij gehandhaafd wil zien, [illegible] vindt een krachtigen steun in de groote demokratische [illegible], waartoe ook de prezident Pierce behoort. De verfoeijelijke handel in menschen, de schandelijke leer dat de eene mensch het eigendom is van den anderen, hem met lijf en ziel toebehoort, en al zijn krachten moet aanwenden, zweet en bloed moet veil hebben om het vermogen van zijn bezitter te vergrooten, wordt verkondigd en met geweld aan de bevolking van Kansas opgedrongen door de demokraten, die vroeger in Europa, en nu hier, als er van Europa's toestand sprake is, tieren tegen de »exploitatie van den mensch door den mensch," zooals de fransche socialisten den arbeid der vrije werklieden betitelen. Zij, die geen woorden genoeg hebben om de dwingelandij der despoten van het vaste land met de afschuwelijkste benamingen te brandmerken, voeren in naam van het stoffelijk belang een woedenden strijd tegen hen, welke uit de wetgeving der Vereenigde Staten een beginsel willen wisschen, dat de goddelijke en menschelijke wetten schandvlekt, en waartegen de meest natuurlijke ingevingen van het geweten en de zedeleer met afschuw opkomen. Hier, waar waarlijk een schoone gelegenheid bestaat om van »vertrapte menschenregten" te spreken en »bloedige ketenen te verbreken", hoont men de stem dier warme volksvrienden, die Frankrijk, Duitschland en Italië in naam der vrijheid ten onderste boven gekeerd hebben, eischen dat men die ketenen vaster schroeve en de slavernij bestendige, niet alleen, maar door het geweld der wapenen voortplante in een vrijen Staat, die zich tot dusverre niet met dien gruwel bezoedeld had.

Doch geen kwaad dat niet in zich-zelf de kiem draagt van zijn eigen straf, en met regt zegt het fransche dagblad *le Pays*, de zaak van Kansas besprekende:

»Doch als een Regering in zoo hooge mate de godsdienstige en zedelijke gevoelens kwetst; als zij instellingen beschermt, die door de eenvoudigste beginselen der regtvaardigheid en menschelijkheid worden gewraakt, bereidt zij in haar land stormen en verwoestingen voor, die vroeg of laat moeten uitbarsten."

Vroeg misschien. Alles duidt in de Vereenigde Staten aan, dat het oogenblik niet verre meer verwijderd is, dat er tusschen de beide groote partijen, die alle andere in zich hebben opgenomen, de partij der voorstanders en die der afschaffers van de slavernij, eene botsing komen moet, die misschien het groote amerikaansche grondgebied in twee rijken splitst. Het gevaar is groot en nabij. De keuze van den nieuwen prezident tot vervanging van den demokraat Pierce wordt met meer dan gewone heftigheid voorbereid. En al de pogingen der Wighs, Know-Nothings en Demokraten loopen allen op dit ééne punt uit, slavernij of geen slavernij. Behaalt, in tegenstelling van de vorige verkiezing, een afschaffer de zege, een algemeen verzet der zuidelijke Staten is te vreezen. De [illegible] is van dien aard geworden dat eene schikking on[illegible] [illegible] zoo eindigt de *Pays*, »het groote gevaar dat de Unie bedreigt, en dit gevaar dat de ontbinding der groote Bondstaat ten gevolge hebben kan, zou slechts een verdiende straf zijn. Niet te vergeefs miskent een Staat de heilrijkste regelen van zedelijkheid en godsdienst. Dit voorbijzien van den zedelijken pligt, deze aanrandingen der menschelijkheid, hebben altijd tot gevolg en tot straf de eene of andere van die alles veranderende omwentelingen, die de Voorzienigheid tot waarschuwing en tot leering der volken toelaat."

De redevoering door Z. Em. den Kardinaal Viale Prela, den 17 Junij jl. uitgesproken in de tegenwoordigheid der Kardinalen, Aartsbisschoppen en Bisschoppen van Oostenrijk, bij het sluiten der bisschoppelijke konferentiën te Weenen, luidt als volgt:

»Op het punt van naar uwe dioceezen terug te keeren, Eerwaarde Vaders, kan ik niet nalaten u hartelijk geluk te wenschen wegens de nieuwe en schitterende bewijzen van herderlijke zorg, door u bij gelegenheid dezer heilige vergadering gegeven. Belangrijke zaken zijn aan uwe beraadslagingen onderworpen geworden; en gij hebt uwe taak volbragt met die heiligheid, dien ijver en dat beleid, welke de gewigtigheid der onderwerpen-zelven en de zorg voor de achting welke gij geniet, voorschrijven.

»Gij hebt inderdaad, volgens de bedoelingen van den H. Vader en van den zeer doorluchtigen Keizer, met een der moeijelijkste en zwaarste werken belast. Niemand twijfelt er aan dat de vrede en eendragt, tusschen de Kerk en het Keizerrijk onderteekend, door u bevestigd en versterkt zullen worden; daaruit zullen zoowel voor de heilige als wereldsche zaken groote en talrijke voordeelen geboren worden.

»Gij hebt ongetwijfeld in dezen tijd talrijke en billijke redenen tot blijdschap gehad, maar eene vooral moet uwe harten van de levendigste vreugd hebben doen overstroomen. Hoewel inderdaad veelvuldige handelingen, waarvan de opsomming overbodig zou zijn, en bovenal die van het den 18n der maand Augustus jl. gesloten konkordaat, u, Hoog Eerwaardigen, hebben moeten bekend maken met de bedoelingen en de welwillendheid van den zeer doorluchtigen Keizer voor de Katholieke Kerk, is evenwel een nieuw bewijs zijner vroomheid eenigerwijs zijne daden komen bevestigen en bekrachtigen.

»Ik bedoel de merkwaardige woorden door Zijne Keizerlijke Koninklijke Apostolische Majesteit tot u den 16en der verleden maand April gerigt, woorden die u allen tranen hebben doen storten en dus in uwe harten geprent zullen blijven; en welke woorden gij te regt bevolen hebt, dat in het brons zouden worden gegrift, om ze aan het nageslacht over te brengen.

De Keizer heeft door aan de Kerk de vrijheid te hergeven, door hare regten en die van den H. Stoel te herstellen, door het gezag en de waardigheid der gewijde herders te bevestigen, met de goederen en leerstellingen der Kerk onschendbaar te verklaren, geen daad van mildheid en vrijgevigheid willen plegen; maar — zeldzame voorbeeldige vroomheid! — hij heeft met plegtige woorden bevestigd, dat door dit alles te doen *hij zijne pligten als Christen en vorst vervuld had.* — Hij beroemt zich noch op zijne magt noch op de uitgestrektheid van zijn rijk; maar verkondigt door zijne daden *zijn geloof en vertrouwen in Hem, door wien de koningen regeren.*

»Zij zijn ook eenen soevereinen Vorst waardig, de woorden waarmede Zijne Majesteit heeft verklaard, dat het haar niet onbekend is hoezeer de banden der maatschappij door een innig godsdienstig gevoel vernaauwd worden. De zeer doorluchtige Keizer is zekerlijk niet enkel bestuurd door de raadgevingen der menschelijke wijsheid; maar bovenal tot de wijsheid van hierboven zich wendende, zoekt hij de ware bron der rampen, die in onze dagen de burgermaatschappij op een zoo jammerlijke wijze teisteren, ten einde er bij tijds in te voorzien.

»Er is niemand die niet de grootheid der rampen ziet; en, wij zij ontstaan doordien het meerendeel der menschen zich aan God onttrokken heeft, zoo kan men voor die rampen geen ander hulpmiddel aanwenden, dan een opregten terugkeer tot God van hen, die verdwaald zijn.

»De godsdienst, die van God komt, bestuurt de menschelijke maatschappij zoowel als de zielen; zij leert de menschen hunne slechte neigingen te onderdrukken en te beteugelen, en zij geeft hun de nuttigste wapenen om op die onverzoenlijke vijanden de zege te behalen. Zij leert ook den volken Gode te geven wat aan God behoort en den Keizer wat des Keizers is, niet uit vrees maar uit overtuiging. De godsdienst houdt de menschen in hun pligt, zij vormt hen tot vroomheid en doet in het belang van 't algemeen welzijn hen ijverig alle soort van goed verrigten. Zij is alzoo in den hoogsten graad heilig en heilzaam de begeerte, door den zeer doorluchtigen Keizer aan u, Hoogwaardige Vaders te kennen gegeven, namelijk: dat de Hoogw. Bisschoppen van Oostenrijk eenparig met Zijne Majesteit zouden handelen *opdat het geloof, de geregtigheid, de deugd in die gewesten mogen bloeijen en overvloedige vruchten van heil en vrede opleveren."*

»Tot hiertoe, Eerwaardige Vaders, hebt gij op bewonderenswaardige wijze die begeerte verwezenlijkt en, 't is niet noodig uwen ijver aan te sporen; maar ik wil dat het u bekend zij, dat de door Z. Majesteit gesprokene woorden volkomen in overeenstemming zijn met de innige gevoelens en de wenschen Zijner Heiligheid. Voorwaar, de H. Vader draagt in zijn hart dat zoo loffelijk en heilzaam werk, en de zorgen, welke hij aanwendt om het spoedig te verwezenlijken, zal hij op den duur aanwenden.

»Men heeft vaak gezegd, dat het onlangs gesloten konkordaat tusschen den H. Apostolischen Stoel en den doorluchtigen Keizer een der gedenkwaardigste gebeurtenissen van dezen tijd is, en dat is niet slechts door Katholieken, maar ook door bestrijders van het Katholicismus gezegd.

»En dit konkordaat zal te gedenkwaardiger zijn, het zal een te schitterender feit wezen, daar de voordeelen, welke het der Kerk belooft, volkomen verwezenlijkt zullen worden. Wij hebben daarvoor niet alleen tot borg de keizerlijke waardigheid, maar de uitstekende deugden van den Keizer, die zijn woord plegtig gegeven heeft, door te verklaren, dat hij trouwelijk dat konkordaat zoude uitvoeren, gelijk het aan de eerlijkheid van een man en Keizer betaamt.

»Waarom kan ik, Eerwaarde Vaders, u in dit oogenblik den zeer godsdienstigen brief, waarin zooveel gehechtheid ligt opgesloten, en dien de doorluchtige Keizer den Heiligen Vader heeft geschreven dadelijk na de onderteekening van het konkordaat, niet voorlezen? Na hem gehoord te hebben, zal niemand uwer zich kunnen onthouden de bedoelingen van den doorluchtigen Keizer, wien

een zoo vurige vroomheid bezielt, te prijzen en te zegenen.

»Is dan ook niet te verwonderen, dat de H. Vader voor den doorluchtigen Keizer een geheel vaderlijke liefde voelt, en in hem, gelijk ook gij doet, waarvan ik mij overtuigd houd, een onbegrensd vertrouwen stelt.

»Wanneer alzoo Oostenrijks Prelaten door den heiligen band der liefde en door vaderlandsche verknochtheid aan zijne doorluchtige Majesteit gehecht zijn, wanneer zij dag aan dag alle pogingen aanwenden, om tusschen de Kerk en het Rijk de eendragt te bevestigen, dan ziet iedereen welke voordeelen er te hopen zijn voor Gods Kerk, voor het geestelijk heil der geloovigen, voor den voorspoed der Maatschappij en voor het behoud van den Staat.

»De bewerker van al dat goede, God, die het heilig werk heeft aangevangen, zal het voltooijen en bevestigen. Wat ons betreft, wij hebben het regt te hopen dat de doorluchtige Keizer in zijne vroomheid, wijsheid en geregtigheid een gevoelig oor zal leenen aan de wenschen welke gij hem hebt uitgedrukt, Zeer Eerwaarde Vaders, en dat hij zal voortgaan de schitterendste bewijzen te geven van zijnen goeden wil jegens de Kerk en God.

»Onze H. Vader zal zekerlijk met dezelfde gevoelens aannemen, wat de Hoogwaardige Prelaten van Oostenrijk gemeend hebben in het belang der Kerk te moeten voorstellen. Z. H. zal rijpelijk hunne wenschen overwegen, en, na zich met hen verstaan te hebben, zal de H. Vader datgene aannemen, wat hij in zijn wijsheid zal oordeelen ten nutte der Kerk te moeten keeren.

»Ik kan mij hier niet beletten, Hoogwaardige Vaders, u te zeggen, dat uwe brieven onzen H. Vader met blijdschap vervuld hebben, niet wijl hij er iets nieuws in heeft gevonden, maar wijl hij er de schitterende bewijzen in heeft gezien van uwe godsdienstige bereidvaardigheid voor de Kerk. Z. H. zal u dan ook schriftelijk de blijdschap betuigen, welke hij voelt en de vaderlijke genegenheid, welke hij u toedraagt.

»Er is reden om zich te verheugen en de goddelijke Voorzienigheid te danken, dat in onzen leeftijd het katholieke episkopaat zich zoo bijzonderlijk onderscheidt door al de deugden, welke zijne pligten en funktiën eischen. Immers, rigten wij onzen blik op Duitschland, hetzij op Frankrijk, België en Nederland, hetzij op Ierland, hetzij op Spanje en Portugal, zonder van Italië te gewagen, overal zullen wij de heilige Herders zich door een vurigen ijver voor de zielen zien onderscheiden, en door een diepe wijsheid, door een standvastigheid, welke regt heeft op onzen eerbied en lof.

»Wij zullen met dezelfde deugden zien schitteren de hooge priesters, welke de pligten der bisschoppelijke bediening vervullen, hetzij in de beide deelen van Amerika, hetzij in Azië, hetzij in Afrika, hetzij in de verre gewesten van Australië. Maar dit is aan verscheidene tijdvakken gemeen; wat het onze karakteriseert is dat, hoewel men alles in het werk heeft gesteld, sedert eene lange reeks jaren, om het gezag van den apostolischen Stoel te verkorten en de liefde en eerbied voor Christus Vikaris op aarde te verkoelen, al de over den aardbol verspreide Bisschoppen, evenwel, dank zij der goddelijke genade, standvastig gehecht blijven aan den Apostolischen Stoel, Christus Vikaris op aarde en zijn oppergezag in de Kerk eerbiedigen, en wel derwijze dat allen wedijveren om den roomschen Opperpriester, als opvolger van den H. Petrus grootere bewijzen van trouw, gehechtheid en vroomheid te geven.

»Zij begrijpen inderdaad, dat de kracht en magt der Kerk in een heilige eenheid bestaat en in de innigste verbinding met het middenpunt der katholieke eenheid, namelijk met den Stoel te Rome, waarvan Prosper heeft gezegd: »Rome is de Stoel van Petrus, en de eer dier voorrang heeft haar tot de hoofdstad der wereld gemaakt; wat zij niet door de wapenen bezit, dat heeft zij aan zich door de godsdienst onderworpen.

»Zij vereeren alzoo in den Roomschen Opperpriester het gezag van den gelukzaligen Petrus, van hem, wien Christus, volgens de woorden van den H. Athanasius, aan het hoofd van zijn kudde heeft gesteld, hem de zorg gevende over alle kerken, opdat hij ze allen zou bijstaan. Van daar ook dat zij met eerbied ontvangen de woorden van den Roomschen Opperpriester en zich bereidwillig er aan te gehoorzamen, als kwamen zij uit den mond zelven van den Prins der Apostelen.

»Ten aanzien der Bisschoppen van Oostenrijk is het bewezen, dat zij niet minder zijn dan de Bisschoppen van andere volken, zoowel in hunne herderlijke zorg, als wel in eerbied voor den H. Stoel, en in hunne liefde en vereering tot den roomschen Opperpriester. En, om het eerst van de Weener Kerk te spreken, 't is genoeg in herinnering te brengen met hoe veel zorg, met welken ijver Zijne Eminentie de Hoogwaardige Herder, Kardinaal von Rauscher, gedurende eene lange reeks van jaren zich beijverd heeft om het bewuste konkordaat, waarvan gesproken is, voor te bereiden en eindelijk te verwezenlijken, een konkordaat dat een gedenkwaardig monument is van het oppergezag dat de Roomsche Opperpriester in de Kerk bezit.

»Men weet, dezelfde liefde voor, dezelfde gehechtheid aan den H. Apostolischen Stoel bezielen de doorluchtige Hoogwaardige Kardinalen van Prag, van Gran en van Agram, welke door schitterende daden van hun ijver en liefde voor den roomschen Opperpriester bewijzen hebben gegeven. Eindelijk, Zijne Heiligheid is overtuigd dat gij allen, Zeer Hoogwaardige Vaders, vervult zijt met zulk een vurigen ijver, met zulk een eerbied voor den opvolger van den H. Petrus, dat gij in den roomschen Opperpriester den persoon zelven van den Prins der Apostelen vereert. Geen onder u allen, Zeer doorluchtige Herders is er, die, zijne gedachte en zijnen blik op de stad Rome vestigende, waar de goddelijke goedheid den stoel van Petrus heeft gevestigd, niet uit den grond zijner ziel uitroept: »Als ik u mogt vergeten, heilige stad, dat mijne regter dan aan de vergetelheid worde gewijd!"

»Die gevoelens zijn mij door uw mond wel uitgedrukt en ik heb ze om zoo te spreken in den grond uwer harten gelezen. Bovendien, verscheidene provinciën van dit rijk doorloopende, heb ik zeer goed de pogingen gewaardeerd, welke gij aanwendt, opdat de geloovigen, die u zijn toevertrouwd, met den roomschen Opperpriester, als hoofd der Kerk, als vader en leeraar van alle Christenen, verbonden blijven niet alleen door den geest van gehoorzaamheid en onderwerping, maar ook nog door het gevoel eener opregte gehechtheid, gelijk het aan zonen betaamt. Eindelijk heb ik niet zonder groote blijdschap gezien, dat de geestelijkheid uwer kerken, Eerwaarde Vaders, van dezelfde liefde brandend waren als gij voor den Apostolischen Stoel en den Roomschen Opperpriester.

»De zaken aldus zijnde, geloof ik dat het door eene geheel goddelijke toelating is dat de Bisschoppen van het Keizerrijk Oostenrijk de tegenwoordige vereeniging ingewijd hebben op den dag dat de Kerk ons Christus, Onzen Heer, onder het beeld van den Goeden Herder voorstelt; en er de sluiting van zien op den verjaardag der verheffing van onzen zeer heiligen Vader Pius IX tot het Opperpriesterschap. Ik herinner mij hier de woorden van den H. Kerkvader Augustinus, die zich aldus over den Goeden Herder uitdrukte:

»De Goede Herder is Christus. En Petrus, is hij ook »niet de Goede Herder? Heeft ook hij niet het leven voor »zijn schapen gegeven?"

»Zeker aan ons, die de deugden van Z. Apostolische Heiligheid bewonderen, ook aan ons is het geoorloofd uit te roepen: En Pius IX, is hij de goede herder niet? Is ook hij niet bereid zijn leven voor zijne schapen te geven? Zeker, onze H. Vader is er toe bereid, hij, dien onze Heer Jezus Christus, in den persoon van Petrus, bezitter gemaakt heeft niet alleen van zijn gezag over de Kerk in haar gansche uitgestrektheid, maar ook van zijne liefde, om mij van de woorden van den H. Ambrozius te bedienen, en die zorg voor de Kerk over de geheele wereld uitstrekkende, slechts de aanwas en uitbreiding van het rijk Gods op aarde begeert, zoekt en verlangt, en waakt dat de kudde des Heeren, waarover Christus hem de bewaking heeft toevertrouwd, van allen aanval der verscheurende dieren bewaard blijve.

»Onze H. Vader wendt al zijn zorgen, al zijn ijver aan om de zwakken, door de waarheid en bedenkingen, dat zij behoeven, op te heffen, om te bevestigen wat dreigt in te storten, om te onderrigten wat bedorven is, en, om aan het huisgezin dat hij voeden moet, het woord des levens als een spijze voor de eeuwigheid uit te deelen. In een woord, het beeld des goeden Herders terugkaatsende, heeft hij slechts één doel, ééne taak, die van met den brandensten ijver voor de belangen der godsdienst, de pligten van dat verheven apostelambt te vervullen tot volmaking der Heiligen en tot stichting van de ledematen van Jezus Christus.

»Het is dus met volle regt, dat op dezen gelukkigen dag alle geloovigen der aarde tot God ijverige smeekgebeden opzenden, om zoo lang mogelijk der kudde des Heeren dezen waakzamen herder, aan het katholiek huisgezin dezen beminnenden Vader te sparen. Ook wij, zeer eerwaarde Vaders, ter naauwernood den tempel des Heeren binnengetreden, hebben den almagtigen God onze zeer nederige dankbetuigingen opgezonden, dat Hij aan Zijne Kerk een zoo bekwamen en onversaagden gids gegeven heeft, en onze gebeden aan die van alle geloovigen voegende, hebben wij Christus, den Prins der Herders, gesmeekt, van door Zijn almagt Zijn plaatsvervanger op aarde te ondersteunen en te beschermen, opdat hij zoo lang mogelijk de heilige Kerk, Gods door zijn wijsheid besturen, door zijn apostolische zorgen vergrooten, door zijn deugden versieren en opluisteren moge. En niet alleen voor Zijne Heiligheid heeft onze mond gebeden gestort, wij hebben ook aan God, de bewerker alles goeds, voor den doorluchtigen Keizer gevraagd, dat Hij hem uit de Hemelen Zijn H. Geest zende, dat Hij zijn hartewenschen vervulle en al zijn voornemens met goed gevolg bekroone. Eindelijk hebben wij in de vervoering onzes harten met geestdrift uitgeroepen: Heer, behoed den Keizer en verhoor ons op den dag, dat wij U zullen aanroepen.

»Dat de God van barmhartigheid en goedheid onze wenschen verhoore, en dat door de gebeden van de onbevlekte Maagd, Moeder van Christus, onze patronesse, Hij een gunstig gevolg verleene aan alles wat Z. Heiligheid en de zeer doorluchtige Keizer voor het geluk der Kerk ondernomen hebben, zoowel als aan alles wat gij zelven, Eerwaardige Vaders, gedaan hebt ter bereiking van hetzelfde doel."

Wij hebben onlangs uit een artikel van de *Indépendance* een keurige kollektie scheldwoorden verzameld, en die in de aandacht van eenige bladen aanbevolen om er zich bij voorkomende gelegenheid tegen ons van te kunnen bedienen. De *Waakzaamheid* schijnt van onze vrijgevige mededeeling gebruik te hebben gemaakt; in haar Nommer van Woensdag ll. vinden wij tot onzen opzigte de volgende treffende benamingen gebezigd:

»Mannen met uitvlugten, restriktiën en drogredenen; Verdedigers der Kerk met jezuïtischen *hocus pocus*; onbeschaamde Huichelaars, met onmenschelijke, antichristelijke, duivelsche beginsels; Boozen en Farizeërs."

Er komen in de kolommen van dat blad nog meer dergelijke aanduidingen voor; ze allen af te schrijven, zou te veel tijd en plaats rooven; wij teekenden alleen die op, welke nog een zekeren geur van nieuwheid hebben, en, eerst na onze mededeeling uit de *Indépendance*, op het repertoire verschenen zijn. Komt er in een of ander blad weder iets van dien aard voor, beloven wij aan de *Waakzaamheid* het ter harer kennisse te brengen. Wij zagen uit haar jongste Nommer duidelijk gezien dat onze moeite niet te vergeefs is geweest.

In een Antwerpsch blad, *L'Avenir*, wordt gemeld, dat na afloop der door de Nederlandsche Handel Maatschappij gehouden koffij-veilingen te Amsterdam en Dordrecht, niet minder dan 415,725 kilo's koffij langs den Hollandsch-Belgischen spoorweg zijn vervoerd. Deze koffij werd sedert Woensdag den 3 dezer maand door de agenten der maatschappij in Holland ontvangen en voor Zaturdag den 6den, 's avonds ten 5½ ure in de entrepots van Antwerpen, Brussel, Gent en Luik afgeleverd. Om hiertoe te komen, had het bestuur van den Hollandsch-Belgischen spoorweg buitengewone maatregelen genomen, welke de belgische handel cenparig roemt. Het had namelijk eene transportdienst naar den Moerdijk georganiseerd met stoombooten, ligters enz. van Dordrecht, Rotterdam en Amsterdam direkt.

Buitendien was aan den Moerdijk eene speciale dienst ingerigt voor de overlading van de koffij, gedurende den nacht, uit de stoombooten op de goederen wagens van den spoorweg; en zoo gepast waren de genomen maatregelen, zegt het bedoelde blad, dat bij voorbeeld uit Amsterdam verzonden koffij, in dertig uren in het entrepot te Brussel was afgeleverd, eene snelheid van transport, welke vroeger nooit bereikt is.

Het bestuur van gemelden spoorweg moet zich verder bezig houden met het nemen van maatregelen om deze exceptioneele snelheid definitief te doen worden. Er zoude namelijk sprake zijn van eene aan den Moerdijk in te stellen nachtdienst voor de overlading van zware koopwaren; hierdoor zoude den handel eene groote dienst bewezen worden.

Het blad zegt ten slotte, dat alleen echter de Regering van Holland eene rationeele organizatie van het douane-bureau te Esschen behoorde over te gaan.

Bij de op eergisteren in het kiesdistrikt Nieuwer-Amstel gehouden verkiezing van een lid der Prov. Staten van Noord-Holland ter vervanging van den heer mr. J. W. van Romunde, heeft zich geene volstrekte meerderheid op een persoon bepaald, maar hebben de heeren mr. Felix Theodor Westerwoudt en mr. Balthazar Jan Frederik Marcus de meeste stemmen op zich vereenigd, de eerste 62, de tweede 52. Over deze heeren zal alzoo op 23 September e. k. worden herstemd.

— Naar men verneemt worden, thans briefjes in omloop gebragt, welke eene waarschuwing tegen de kermis en den sterken drank behelzen. De bedoeling, die men daarmede heeft, moge goed zijn, de vorm, welke gekozen is, moet noodwendig tot misleiding van onkundigen aanleiding geven. Die briefjes, welke het formaat van loterijbriefjes hebben en even zoo ingerigt zijn, vangen aan met de woorden: TIENDE OPMERKING, ten gorde medegedeeld aan ALLE KLASSEN der maatschappij, tijdens de 230ste STAATSLOTERIJ, terwijl aan de eene zijde het No. 1842 voorkomt en daar tegenover, alwaar op de echte loterijbriefjes de handteekening van den kollekteur gevonden wordt, de woorden: »zeg, hoe voer t" te lezen zijn. (*H.*)

Uit eene doorgaans goed onderrigte bron vernemen wij, dat het berigt door het *Nieuwsblad van Nederlandsch Indië* betreffende de duitenplaatjes, waar, maar niet *geheel* waar is. *Waar* is het, dat de heer van Vlissingen de gestaakte vervaardiging van centenplaatjes voor Nederlandsch Indië heeft hervat, maar tevens is het waar, dat de werkzaamheden op nieuw zijn gestaakt; 40 of 60,000 ponden duitenplaatjes zijn afgeleverd, maar door de kommissie van regeringswege afgekeurd. Op nieuw bewerkt zijn zij weder afgekeurd en thans is de fabrikatie geheel afgebroken. Het uitzigt op een verderen ongestoorden afloop van dit voor onze oost-Indische bezittingen zoo be-

langrijk kontrakt," is dus op verre na zoo gunstig niet als het *Nieuwsblad van Nederlandsch Indië* zegt.

(*Amst Cour.*)

'sGRAVENHAGE, 10 September. Gisteren heeft er een ministerraad plaats gehad, die ten twee ure een aanvang genomen en tot 5½ geduurd heeft.

— De heeren de Willebois en Beerenbroek hebben de residentie weder verlaten. Zij worden echter binnen eenige dagen alhier terug verwacht.

HAARLEM, 10 September. Zoodra men kennis heeft bekomen van het besluit, bij hetwelk Z. M. den Koning den kolonel van Mulken heeft bevorderd tot generaal-majoor en hem een belangrijke bevelhebberschap is toevertrouwd, is dien officier van wege de bezetting der stad Haarlem, in den avond van den 9 September, bij fakkellicht, door de muziekkorpsen van het 1e regiment dragonders en van het 6e regiment infanterie, eene luisterrijke serenade gebragt. Indien door de officieren der bezetting op deze wijze een blijk is gegeven van hun genoegen over de waardering van de diensten van dien bevelhebber, ontveinzen zij tevens geenszins hun leedwezen, van eerlang van hem gescheiden te zullen worden, en zullen hunne heilwenschen hem vergezellen opdat hij in de vervulling zijner militaire betrekking, voor welke hij steeds heeft geleefd, bij voortduring een bron van genoegen en tevredenheid moge vinden.

(*Haarl. Ct.*)

GORINCHEM, 9 Sept. Daar het raadhuis ter dezer stede sedert eenigen tijd in vervallen toestand verkeert, zoodat men reeds voor ongeveer twee maanden genoodzaakt is geweest het open verwulfsel, waardoor men er toegang toe heeft, te onderstutten, moet thans het plan bestaan, het door een geheel nieuw gebouw te doen vervangen, hetwelk zal geplaatst worden voor het tegenwoordige, met het eene front naar de hoofdwacht en het andere naar de groenmarkt, welke later door het afbreken van het oude raadhuis eene aanzienlijke vergrooting zal ondergaan en alzoo een zeer ruim en fraai plein zal worden, vooral indien de huisjes, welke thans nog het gezigt op de waarlijk schoone hervormde kerk belemmeren, mede zullen zijn afgebroken. (*H.*)

HILVERSUM, 9 Sept. Op Woensdag 10 dezer en twee volgende dagen, zal alhier worden gehouden eene tentoonstelling van vee en voortbrengselen van den landbouw, door het bestuur van de afdeeling Gooiland. Tegens zullen ook voorwerpen van nijverheid en kunst worden ten toon gesteld, waartoe gunstige medewerking is beloofd. Het verdient wel eenige opmerking, dat dit kan plaats hebben in een dorp, van het, vroeger vooral, voor kommunikatie, zeer ongelegen Gooiland, zich daar eene betrekkelijk aanzienlijke fabriek vroeg vestigde en staande hield; het eene fabrikaat door het ander vervangen wordende, de lakens door katoen en baai, het hilversum, beezeles, eene soort van nankings enz., terwijl het benuttigen van koehaar voor vloerkleeden en uitgevonden werd door zekeren Jacobus de Wit, die zijne geboorteplaats daardoor een onberekenbaar voordeel heeft aangebragt. De heeren van Ravenszwaay en de Rijk hebben, daartoe uitgenoodigd, zich niet onttrokken aan het verzoek, om gelijktijdig gelegenheid te geven, tot bezigtiging van onderscheidene schilderijen, van verschillende meesters, alhier wonende of vroeger gevestigd. Die eenig belang stelt om te zien, wat in eene dorpsgemeente geschiedt, om kunstvlijt en landbouw aan te moedigen, doe nu een kleinen uitstap naar de tentoonstelling te Hilversum.

(*Amst. Ct.*)

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

BERLIJN, 10 Sept. De *Preuss. Corr.* bevat een artikel over de jongste gebeurtenissen in Neuchâtel, waarin het zegt, dat, ofschoon de pruissische regering aan die gebeurtenissen vreemd is, zij echter door de omstandigheden gedwongen wordt om te werken tot opheffing van een voor den algemeenen vrede gevaarlijken toestand.

De *Corresp.* bevat ook den tekst der nota door den pruissischen zaakgelastigde v. Sydow aan den bondsraad ingediend, waarin het voorbehoud der oude en nieuwere regten tegen de schending der regten van den Koning van Pruissen, als souverein van Neufchâtel wordt hernieuwd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Sept. De meening die alhier over de zaken van Neufchatel heerscht, blijft verschillen met die welke men daarover te Berlijn voedt. In tegenstelling met hetgeen men in de laatste stad denkt, stelt men zich in Frankrijk de pruissische regering als zeer gezind voor om van deze gelegenheid gebruik te maken om vastberaden tot de oplossing van het vraagstuk af te gaan, welke deze ook zijn moge.

— De *Moniteur de la Flotte*, deelt, op grond van eenen onlangs opgemaakten staat, mede dat in de Fransche kolonie Réunion sedert de emancipatie der slaven, ten gevolge van den toevoer van vrije werklieden, het aantal in bebouwing zijnde bunders grond nagenoeg verdubbeld is. In 1847, voor de vrijmaking der slaven, bedroeg de zuivere opbrengst van de vruchten des bodems in die kolonie 12,517,551 franken en volgens de jongste opgemaakte opgave bedraagt zij 22,756,674 franken. »Bij zulk eene uitkomst," besluit het aangehaalde blad, »is het niet noodig eene enkele opmerking te voegen."

— Een korrespondentie in het *Journal des Débats* uit Konstantinopel van 28 Augustus jl. zegt: »De Porte gaat voort, door daden te bewijzen dat het haar ernstig voornemen is, de vrijgevige bepalingen van den firman tot emancipatie der rajahs in uitvoering te brengen; er gaat bijna geen dag voorbij, waarop geene vergunning tot het bouwen eener Christen-kerk door haar gegeven wordt.

»Eenigen tijd geleden is een groot aantal gewezen militairen van het grieksch-russische legioen, hetwelk zich in den afgeloopen oorlog in de vorstendommen en aan den Beneden-Donau door grove buitensporigheden onderscheiden heeft, eensklaps hier aangekomen, voorzien van russische getuigschriften en versierd met de russische medaille voor goede dienst in de Krim. Weldra vernam men dat die lieden door de russische overheden weggezonden waren en zich naar Griekenland begeven hadden, maar dat men aldaar geweigerd had hen in het land te laten komen en hen daarop herwaarts had gezonden. Zij waren bijna allen uit Turkije geboortig en onderdanen der Porte. De politie van Konstantinopel achtte het gevaarlijk, zulk volk zonder bestaanmiddel of heenkomen langs de straten der hoofdstad te laten zwerven, stelde hen voorloopig in hechtenis en vroeg bevelen van de hooge regering.

»Men dacht dat die lieden allen naar Rusland teruggezonden zouden worden; en het schijnt in de daad, dat de Porte aanvankelijk daartoe besloten had, maar thans van dat besluit teruggekomen is. Zij wil toonen dat zij in den ruimsten zin uitvoering wil geven aan de bepaling van het parijzer vredesverdrag, welke straffeloosheid belooft aan de onderdanen van eene der onderhandelende partijen, die zich in den oorlog bloot gegeven hebben door aan een andere partij diensten te doen.

»Er is alzoo aan die lieden vrijheid gegeven om in Turkije verblijf te houden; doch er zullen eenige voorzorgmaatregelen jegens hen genomen worden; zij moeten borg stellen voor hun goed gedrag, zullen onder toezigt der hooge politie staan, en, wat de hoofdzaak is, hunne russische getuigschriften, paspoorten en medailles moeten afgeven. Wanneer zij die stukken hadden behouden, zouden zij, overeenkomstig 's lands denkbeelden en gebruiken, in den waan zijn gekomen, dat zij onder de bescherming eener buitenlandsche regering stonden en niet aan de wetten van het turksche rijk behoefden te gehoorzamen. Het was dus volstrekt noodig, hun die bescheiden af te nemen, om hen dadelijk te overtuigen dat zij onder 's lands wetten en overheden staan. De russische medaille op hunne borst is een bewijs dat zij hun land verraden en den vijand gediend hebben; het zou een slecht voorbeeld zijn geweest, indien men hen met zulk een gedenkpenning had laten pronken."

— Een herbergier te Magny (departement der Seine en Marne) had in zijn kelder, welke van geen luchtgat voorzien is, eene vrij aanzienlijke hoeveelheid aan het gisten zijnde bier staan. Twee personen bevonden zich dezer dagen in de herberg en eischten eene flesch wijn waarop de herbergier zijne dienstbode naar den kelder zond om die te gaan halen. De dienstbode kwam niet terug, waarop de vrouw des herbergiers zich naar den kelder begaf, doch ook niet terug kwam. Alsnu ging de herbergier zelf, doch deze zag men ook niet weder. De bezoekers een ongeval vermoedende, lieten zich door eene andere dienstbode den kelder wijzen en verdwenen even eens. Deze laatste ging alsnu hulp halen en gelukkig passeerde juist een student in de geneeskunde; deze vernemende dat er gistend bier in den kelder was, kwam terstond tot het vermoeden dat het koolstofzuur eene bedwelming bij de in den kelder afgedaalde personen te weeg gebragt had. Dit werd bewaarheid, en niet dan met de grootste moeite mogt het gelukken hen uit den kelder te halen. De herbergier, zijne vrouw en de twee bezoekers herstelden, doch de dienstbode had reeds den geest gegeven.

ENGELAND.

LONDEN, 9 Sept. Aan den *Times* wordt uit Napels, onder dagteekening van den 1sten dezer, geschreven, dat het napelsche goevernement bezig is te Capri en te Campanella de oude kanonnen door geschut van zwaarder kaliber en betere inrigting te vervangen, hetwelk de naauwe zeeëngte tusschen die beide punten geheel kan bestrijken; zullende, achtereenvolgens, langs de geheele kust gelijksoortige veranderingen en verbeteringen worden gemaakt. »Het goevernement (zegt de engelsche briefschrijver verder) schijnt zijne werkzaamheid uitsluitend te rigten op het versterken van 's lands verdedigingsmiddelen, het verbeteren der krijgstucht onder de landmagt, het reorganizeeren en vergrooten der zeemagt; feitelijk en lijdelijk verzet schijnt de staatkunde te zijn, die het zich voorgenomen heeft."

— Op den naauwelijks tot rust gekomen strijd over het geven van zondags-muziek in de Parken dezer hoofdstad is nu die over het prediken in de open lucht gevolgd. Verscheidene geestelijken en vooral leeraars der Dissenters hadden reeds een geruimen tijd tot het houden van leerredenen in Viktoriapark des Zondags gevormd, toen de minister sir B. Hall een verbod tegen het prediken in de parken uitvaardigde, daartoe te meer genoopt na de godslasterlijke taal, gisteren voor veertien dagen, door iemand die zich als prediker had opgeworpen, in genoemd park gevoerd. Dit verbod heeft den Eerw. Duncan Long, een geestelijke der St.-Paulskerk, echter niet belet gisteren voor eene vergadering van ruim twee duizend menschen in de open lucht te prediken, waartoe hij volkomen regt had, daar hij het op het terrein van den Bisschop Bonner deed, met diens toestemming en dat wel aan Viktoria park grenst, maar als bijzonder eigendom niet onder het toezigt van den kommissaris voor de openbare werken staat.

— Een der bladen deelt een gevecht mede, dat tusschen twee walvisschen in de wateren van Groenland is voorgevallen en dat even bloedig als langdurig is geweest. Het werd door talrijke visschers bijgewoond. De zeemonsters sloegen elkander herhaaldelijk met hunne koppen en staarten. Het water werd door dezen strijd aan alle kanten in de hoogte opgedreven. Na eene hevige worsteling weken de beide dieren op een grooten afstand terug, en kwamen daarna, na eenigzins adem gehaald te hebben, met eene snelheid van 50 à 60 mijlen in het uur, op elkander toeschieten. Ditmaal was de schok vreeselijk; de beide monsters schenen er als 't ware bedwelmd van. Eenige oogenblikken daarna werd de worsteling van nabij hervat en op een grooten afstand was de zee door hun bloed roodgeverwd.

De strijd duurde drie uren; een der walvisschen bleef ten slotte bewegingloos liggen, terwijl de andere zich verwijderde. Den volgenden morgen vond men den overwonnen walvisch dood.

— Met de *Etna* zijn weder tijdingen ontvangen uit New-York van 27 Augustus, en dus van een dag latere dagteekening dan die per *Canada*. Den 27 had de heer Cass aan den Senaat brieven voorgelezen, welke hij van het departement van oorlog had ontvangen. Deze brieven zijn geschreven door generaal P. F. Smith en behelzen een verslag der bewegingen van de troepen der Vereenigde Staten in Kansas. Daarin wordt verklaard dat al de door de bladen dienaangaande medegedeelde berigten louter verzonnen zijn, en dat de troepen der Unie in geenen deele in de binnenlandsche oneenigheden van Kansas zijn tusschenbeiden getreden, tenzij door het bewaken van gevangenen, beschuldigd van verraad.

Na de lezing dier brieven heeft de senaat zich bezig gehouden met het onderzoek eener den vorigen dag door den heer Wellen ingediende bill, welke ten onderwerp heeft, de onderlinge betrekking van eenige door de wetgeving van Kansas aangenomen wetten. De heer Hunter heeft doen opmerken dat de senaat reeds eene bill had aangenomen, welke dezelfde klausulen behelst en dat die bill aan het huis der vertegenwoordigers was verzonden. Op deze aanmerking werd de senaat verdaagd.

In het huis der Vertegenwoordigers, heeft de heer M'Queen vergunning gevraagd een preambule voor te stellen, waarbij verlangd wordt dat geene bill betreffende het leger kan worden aangenomen en dat het kongres zich tot den volgenden Donderdag zoude verdagen. Deze vergunning werd echter geweigerd.

Berigten uit Kansas melden, dat 2500 uit de aangrenzende graafschappen gereed waren het gebied van Kansas in den nacht van 22 Junij te betreden; vier honderd man troepen onder bevel van den generaal Dane, hadden post gevat op den noordelijken oever der rivier Kansas met het doel de manschappen, die Lecompton te hulp snellen, af te snijden. De generaal Smith was gehoorende plaats te hulp gesneld met een talrijke bende der militie van die streken, en was naar het noordwesten opgerukt om aan generaal Lane den terugtogt te beletten, voor het geval dat hij mogt trachten te ontsnappen. Kolonel Titus, die bij het treffen te Lawrence gekwetst werd, zoude waarschijnlijk aan de gevolgen zijner wonden sterven.

Brieven uit Nicaragua van den 9den melden, dat de stand van zaken aldaar eene ongunstige wending voor generaal Walker neemt. Een korps troepen uit San Salvador en Guatamala, aangevoerd door Cabanano had te Leon eene pozitie ingenomen. Onder de troepen van Walker vermeerderden de desertiën. Men zeide zelfs dat eene geheele kompagnie was overgeloopen. Walker had het exequatur van den engelschen konsul te Leon ingetrokken. Te Costa Rica was eene omwenteling onderdrukt.

Met de *Illinois*, welke boot den 18den Junij Aspinwall had verlaten, verneemt men dat het veiligheids-komitté, te San Francisco alle magt in handen had. Het had in den laatsten tijd nieuwe inhechtenisnemingen laten bewerkstelligen, alsmede de doodstraf aan twee personen doen voltrekken. De heer Judge bevond zich nog in verzekerde bewaring, hoewel Hopkins wien Judge, zoo als men weet stokslagen had toegediend, van zijne wonden hersteld was. Verschillende pogingen waren gedaan om San Francisco en Sacramento in brand te steken. De ver-

Gezeh, voortspruitende uit den brand van Sierra Nevada, bedragen twee millioen pond sterling.

De firma Palmer, Cook & Co., belast met de betaling te New-York van de koupons der verschenen rente van den Staat en de stad New-York, was gefailleerd, hetgeen veel sensatie in het geheele land verwekt had. De thesaurier van den staat maakte zich gereed tot de betaling der koupons over te gaan.

Uit Rio-Janeiro wordt gemeldt, dat men verwachtte dat de voorgestelde wijzigingen in het tarief in de tegenwoordige zitting geenszins de bekrachtiging der wetgevende magt zouden bekomen. De regering heeft bij de kamer van afgevaardigden een ontwerp ingediend tot het aangaan eener leening van 6000 kontos, die in den loop van drie jaren zouden worden aangewend tot bevordering der kolonizatie in Brazilië. Men twijfelde geenszins of dit ontwerp zou aangenomen worden.

Uit Pernambucco verneemt men, dat de bevelhebber van het maritieme station aldaar, de heer Wandenholk, zijne betrekking is ontslagen, als beschuldigd van ten vorigen jare den invoer van slaven bevorderd te hebben. Tevens is de kolonel Vasconcellos Drummond voorloopig in hechtenis genomen, als verdacht van mede-schuldig te zijn aan het ontvreemden van slaven. Deze laatste stap heeft tot eene onaangename briefwisseling aanleiding gegeven tusschen den engelschen konzul en den gouverneur der provincie (vroeger braziliaansch gezant te London), daar kolonel Drummond juist wegens deze handelwijze den dank van dien konzul had verworven.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 7 September. Heden voormiddag werd in de russische-grieksche gezantschapskerk alhier een plegtige godsdienst-oefening gehouden ter gelegenheid van het krooningsfeest te Moskou.

— Men verzekert op nieuw, dat de napelsche zaak op weg is van geschikt te worden.

BERLIJN, 10 Sept. Prins Adalbert, die dezer dagen bij zijne ontmoeting met de zeeroovers van het Riff gekwetst werd, is te Berlijn teruggekomen.

STADSNIEUWS.

In de 250ste Staats-Loterij zijn in de 4e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van ƒ 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 3589 ƒ 25,100, N°. 18614, 2429, 15856 en 16757 ieder ƒ 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 11 September.

BEVALLEN (9 Sept.): G. M. S. Jobusch, geb. van Wulfsen, D.

OVERLEDEN (8 Sept.): G. Hardes, 35 j.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD.

TEXEL, 9 Sept. Wageno Amicitia, Suriname; Lunde, Cornelia, Stockholm; Vierow, Theodora Josine, Triest.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 10 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55⅝, Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 98; Spanje 1—3 pc. 24 15/16, Binnenl. 3 pc. 40½; Romeinen 5 pc. 87; Oostenrijk Met. 5 pc. 81 5/16; id. Nat 5 pc. 83.

PARIJS, 10 Sept. Fransche 4½ pc. 92.50; 3 pc. 71.85; 3 pc. Spanje 40½; id. 1¼ pc. 25⅝; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 88½.

MADRID, 9 Sept. 3 pc. Schuld 41.90; id. 1¼ pc. 26.30.

LONDEN, 10 Sept. Cons. 94¼; Spanje buit. 3 p. 44⅝; id. 1¼ pc. 25; Comité-Bew. 6; Pass. 6¾; Rusl 5 pc. 109; Id. 4½ pc. 98½; Holl. 4 pc. 98; id. 2½ pc. 64⅝; Sard. 5 pc. 91½; Braz. 101½; Peru 4½ pc. 80½; Gren. uitg. 7½; id. werk. —; Mexiko 3 pc. 22⅝; Portugal 4 pc. 45; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—; Hamburg —.—.

WEENEN, 10 Sept. Met. 5 pc. 83¾; id. 4½ pc. 73½; Bank-Aktiën 1084; Credit Anst. 386½; Wissel op Londen 10 05; Amst. —; Parijs 120; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 10 Sept. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 109½; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 20⅝; Parijs 79½; Amst. 142⅞; Weenen 107½; Petersburg —.

HAMBURG, 10 Sept. Spanje 1¼ pc. 37⅝; id. 3 pc. 23¾; Rusl. 5 pc. 103½; 3 pc. Mexikanen 12; 5 pc. Sardinië 91¾; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—.

FRANKFORT, 10 Sept. 5 pc. Met. 80¾; 1¼ pc. Spanje binnenl. 25; id. 3 pc. 40; Wissel op Londen 3/m. 117¾; Parijs 93; Weenen 115; Amsterdam —.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55⅝	Livorno	2/m.	ƒ 39⅛
"	zigt	" 55 13/16	Napels	"	" 86
Bordeaux	2 m.	" 55	Petersburg	"	" 1.83½
"	zigt	" 55 1/16	Weenen	6/w.	" 34¼
Madrid	3/m.	" 241	Augsburg	"	" 35½
Cadix	"	" 241	Frankfort	"	" 98¾
Seville	"	" 240	Hamburg	2/m.	" 35⅛
Bilbao	"	" 240	"	zigt	" 35⅜
[illegible]	"	" 41	Londen	2/m.	" 11,65
Porto	"	" 41	"	zigt	" 11,75
Genua	2/m.	" 45⅝	Rotterdam	"	⅛

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fondsen	Rente	9 Sept. 4½ n. gebl.	10 Sept.	4½ n.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63¾	63⅞	63 13/16	63⅞
Dito Dito	3	75 15/16	75⅞	75 15/16	
Dito Dito	4	95¼	95¼	95⅛	
O. I. Leening 1844	4	94⅝	94⅝		
Amortis. Syndik.	3½	90⅝			
Handel-Maatschappij	4½	133	133		
Aand. Rijn-Spoorw.	4½				
" Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank					
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	52 1/16	52 1/16		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	25 1/16	24⅞	25	24 15/16
Dito	3	45 1/16	45		
Dito Binnenl. à 6/m.	3	40 1/16	40	40 1/16	40 1/16
Coupon-Bewijzen			5¾		
Amortisable Schuld		6 15/16			
Portugal, te Londen	3	45⅞	45⅝	45 15/16	45 11/16
Dito Uitgestelde		22½			
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	103⅝	103⅞		
Dito Dito 1828 en 1829	5	103¼	103¼	103½	
Cert. bij dito 1831 en 1833	5		92 15/16	93	
Dito	4½		95⅛		
Dito bij *Hope*	4	85¾			
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	85¼			
Dito bij id. 5de Serie	5				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6	65¼			
Polen, Certifikaten	4	79⅝			
Dito, Aand. met Lot. fl. 500			155		
Oostenrijk, Metalliek	5	77¼	77 7/16	77½	
Dito Nationale	5	78 11/16	78¾	79	78⅞
Dito Nieuwe 1847	2½	39⅞	39 13/16	39⅞	
Dito 1851 en 1852	2½	39⅞	39 15/16	39⅞	
Dito Nieuwe	5	85 11/16	85 13/16	85 13/16	
Dito 1854	5	85 11/16	85 13/16	85 11/16	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5				
Dito	4	65			
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854					
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.			1 7/16		
Dito Orig.					
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	106			
Sardinië	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	5				
Louisiana bij *Hope*	5				
Braziliën	5				
Dito	4½				
Mexiko	3	22 1/16	21⅞	22	21⅞
Dito Onbepaalde	3	22 1/16	21⅞	22	21⅞
Peru	4½				
Grenada, à £ 100	2½	21	21⅝	21 11/16	21 7/16
Dito Uitgestelde		7¾	7⅝	7½	
Ecuador à £ 100		14⅞	14 7/16	14½	
Venezuela, à £ 100	4½	31⅜	31⅜		
Dito Uitgestelde	1½		13 5/16		
Grieken, te Londen	5	5⅝	5¼	5 11/16	

N. 5 pc. Stiegl. 95⅞, 96 1/16; O. 94⅛; Met. 5 pc. 77 7/16; Gren. onb. 21 ... ; Ven. onb. 31¼ ... Ecuador onb. 14 ... Grieken onb. ...

Bij levendigen handel waren binnenlands ... tugeesche en oostenrijksche fondsen prijshoudend. Grenada's op nieuw gevraagd en tot verhoogde koers te plaatsen.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 4 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 September.

GRAANMARKT.

Tarwe bij gerijven als voren: 129 ℔ wb. Pools. ƒ 537; 129 ℔ b. dito ƒ 500; 128 ℔ dito ƒ 470, 475, 480; 122 ℔ n. wb. dito ƒ 478.

Rogge stil: 123 ℔ Engelsche ƒ 290; 120 ℔ o. Pruissische ƒ 316.

Garst ƒ 10 lager: 99 ℔ n. Vriess. winter ƒ 198.

Haver en Boekweit zonder handel.

Lijnzaad willig: 113 ℔ Besarabie ƒ 357½. *Raapolie* op 6/w. ƒ 53; Vliegend ƒ 51½; 1° Oct. ek ƒ 50½, 50, Nov. ƒ 49¾, ¼; Dec. ƒ 49½, 49. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 43; Vliegend ƒ 41½, 2. 1° Oct. ƒ 41; Nov. ƒ 39; Dec. ƒ 38. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 46¼, Vliegend ƒ 45.

ANTWERPEN, 10 Sept. *Granen* stil en zonder omzet.

Katoen. Hiervan werden uit de 2e hand 100 balen Texas en Mitton omgezet.

Hop. Op levering in November werden 10 b. nieuwe Aalster tot 40 fr. gedaan.

Van Ruwe *Suiker* werden 161 kisten Havana tot ƒ 21 voor N° 13 afgedaan.

LONDEN, 9 Sept In *Suiker* is tot ferme prijzen veel omgegaan en bedong men hier en daar 6 d. avans.

Rijst eerder flaauwer. 9000 b. goede Larong Arracan tot 9s. 3 d.

Lijnolie prijshoudend 40 s. 6 d. a 41 s. Raapolie hooger en met 51 s. voor bruine en 55 s. voor geraffineerde betaald.

LIVERPOOL, 8 Sept. *Katoen* gevraagd met goeden handel. Tot volgende prijzen vonden ca. 10,000 bn. koopers, als fernambuc van 7 a 8 d. Bahia van 6⅛ a 6⅝ d. Egyptische van 6¼ 7½ d. Surate van 4⅝. 5 2/16 d.

NEW-YORK, 27 Augustus. *Rijst* met meerder vraag en 1200 tierces tot $ 3.50 a $ 4.62½ afgedaan.

Kaket. Hiervan werden sedert drie dagen 4700 vs. ordinaire kw. tot $ 1.60, 1.61 afgedaan.

Vrachten. Voor Rotterdam is een Bremer schip tot 27 s. 6 d. voor tabak van Baltimore genomen, en later nog genomen een Bremer Bark tot 25 s. voor Tabak en andere goederen in verhouding.

Koersen hooger 9¼ a ⅞ %. Parijs ƒ 5,17½ a 5.15.

Advertentiën.

(2526) Tot onze innige droefheid overleed alhier, na een langdurig en smartvol lijden en voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten, onze geliefde Moeder SOPHIA JOSEPHA PELGRIM, Weduwe van den Heer JOANNES ELSEN, in den ouderdom van 61 jaren en 6 maanden.

DELFT, 8 September 1856.

H. A. C. ELSEN, R. C. Pr.
Mede uit naam van Zusters en Broeders.

Men vraagt met 1°. November in een Logement en Koffijhuis, in de provincie Utrecht, eenen **Mannelijken Bediende**, mede in staat met Paarden om te gaan en om bij tijdelijke absentie van den Patroon de zaak naar vereischte te beheeren, alsmede eene **Vrouwelijke Dienstbode**, waar aan de zorg der Keuken kan worden toevertrouwd. Bewijzen van goed zedelijk gedrag en geschiktheid voor hun vak zijn volstrekte vereischten.

Met opgave waar tevens mondelinge informatiën te bekomen zijn, benevens van ouderdom en het gevorderde Loon, adresseere men zich met *franco* brieven, onder Lett. H. aan het Bureau van dit Blad. (2525)

Men vraagt een **R. C. Secondant**, van den 3en rang, niet onder de 20 jaren en geëxamineerd in het Fransch, tegen een salaris van ƒ 80, dat tot ƒ 100 kan opklimmen, benevens de gewone verpleging. Adres *franco* bij de Boekhandelaars Gebr. VAN LANGENHUYSEN te 's Hage, onder lett. W. V. (2527)

Bij den Uitgever dezer Courant is van de pers gekomen:

CALLISTA,
EENE SCHETS UIT DE DERDE EEUW,
DOOR
JOHN HENRY NEWMAN DD.
Rector aan de Katholieke Universiteit te Dublin.
Uit het Engelsch vertaald met vergunning van den schrijver, door N. L. SCHEFFERS.

Blad 13, 14, 15.

Dit werk, in 8° formaat op zeer fraai papier gedrukt, met eene nieuwe letter, zal kompleet niet meer kosten dan de engelsche uitgave, dat is ƒ 2.10, en versierd worden met de origineele plaat voor den titel. De afleveringen volgen elkander ... dagen, zondat het ... werk nog ... waartoe bij alle Boekhandelaren gelegenheid bestaat.

Bij bovengenoemden Uitgever is verkrijgbaar een Nieuw Werk, getiteld:

AMANDA,
uit het leven der zinneloozen,
door Dr. J. RENIER SNIEDERS,

Schrijver van de Meesterknecht, enz. Met twee teekeningen van J. B. WITTKAMP, in hout gesneden, door J. HEMELEER, 2 deelen . . . . ƒ 2.00.

Beknopt Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden, door A. J. VAN DER AA. Een deel in gr. 8° van 1175 bladz., in twee kolommen, en gebonden in linnen band . . . . . . ƒ 7.00.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE HAAS is van de pers gekomen:

DE GEBRUIKEN EN PLEGTIGHEDEN
DER
Roomsch Katholieke Kerk,
Met Geschiedkundige Aanteekeningen, ten dienste der Katholieke Jeugd. Vrij naar het Hoogduitsch, van
JOZEF ANTONY,
Hoogleeraar te Munster.
door H. J. SONIEE, R. C. Pastoor te Noordwijk.
Tweede herziene druk.
Prijs 25 Cents.

De Uitgevers hebben den prijs van dezen 2den druk van dit voor de Jeugd zoo nuttig werkje 10 cents lager gesteld dan den eersten druk, om het boekje, dat door vele Heeren Geestelijken wordt aangeprezen, meer algemeen te verspreiden.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.